

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 14363-09-26

לפני:
כבוד הנשיא יצחק עמית
כבוד השופט דוד מינץ
כבוד השופטת רות רונן

העותרים: 1. מ.ו. השקעות בע"מ
2. משה וינברג

נגד

המשיבים: 1. בית המשפט המחוזי בתל אביב
2. כב' השופטת יעל בלכר
3. פגסוס החזקות בע"מ

עתירה למתן צו על תנאי ובקשה למתן צו ביניים

בשם העותרים: עו"ד רונן דמארי

חקיקה שאוזכרה:

צו בתי המשפט (סוגי החלטות שלא תינתן בהן רשות ערעור), תשס"ט-2009: סע' 1(5),
1(6)

תקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018: סע' 88

מיני-רציו:

* לא נמצא כי עניינם של העותרים נמנה עם אותם מקרים חריגים בהם בג"ץ יתערב בהחלטות המצויות בשק"ד הערכאה הדיונית הדנה בהליך אזרחי. זאת, גם בהנחה שמדובר בהחלטה שלא ניתן לתקוף אותה במהלך הדיון באמצעות בר"ע.

* משפט מינהלי – בגץ – ביקורת ערכאות שיפוטיות

* בתי-משפט – רשות ערעור – על החלטת ביניים

המשיבה 3 הגישה תביעה נגד העותרים בגין אובדן רווחים שלטענתה נגרם לה עקב ביטול הסכם קומבינציה ע"י העותרים. העתירה דן מופנית כנגד החלטות ביהמ"ש המחוזי בגדרן נקבעו הוראות באשר לחומרים שיועמדו לעיונו של המומחה מטעם ביהמ"ש, שמונה בתביעת המשיבה 3. לטענת העותרים, משעה שבהתאם להוראות צו בתי המשפט (סוגי החלטות שלא תינתן בהן רשות ערעור) הם אינם רשאים להגיש בר"ע על החלטות ביהמ"ש המחוזי, ובהיעדר סעד חלופי אחר – המסלול האפשרי היחיד לתקיפת ההחלטות הוא באמצעות הגשת עתירה לבג"ץ. לגופם של דברים, טענו העותרים כי החלטת ביהמ"ש שלא לאפשר למומחה לעיין בחוות הדעת הכלכלית מטעמם יוצרת אפליה פסולה בין בעלי הדין.

ביהמ"ש העליון בשבתו כבג"ץ דחה את העתירה בקבעו:

אף אם נצא מהנחה כי לא עומד לעותרים סעד חלופי לתקיפת ההחלטות (באמצעות הגשת בר"ע), דין העתירה להידחות. כלל ידוע הוא שבג"ץ אינו יושב כערכאת ערעור על החלטות שיפוטיות שניתנות בערכאות דיוניות. משכך נפסק כי ככלל אין לאפשר ערעור על החלטות ביניים שאינה ניתנת להשגה, באמצעות עתירה לבימ"ש זה. התערבות בג"ץ תיעשה במקרים חריגים ביותר, בהם ההחלטה ניתנה בחוסר סמכות או לוקה בשרירות קיצונית. לא נמצא כי עניינם של העותרים בא בגדר מקרים חריגים אלה.

הקביעה בתקסד"א ביחס להחלטות שלא ניתן להגיש עליהן בר"ע נובעת מההנחה כי אין מקום לעצור את הדין לצורך בירור של ערכאת הערעור בסוגיה. זאת שכן מדובר בנושאים שניתן יהיה להעלותם לפני ערכאת הערעור במסגרת ערעור על פסק הדין. אין מקום לאפשר לבעלי דין "לעקוף" את הקביעה הזו באמצעות פניה לבג"ץ, במקרים בהם אין מדובר בהחלטה שהתקבלה בחוסר סמכות או בשרירות קיצונית.

החלטות ביהמ"ש המחוזי בענייננו הן החלטות הנוטעות בנסיבות הקונקרטיות של המקרה, ועוסקות בתחום בו שיקול הדעת הנתון לערכאה הדיונית רחב ביותר. אכן, העותרים טענו כי מעבר לכך שהחלטות מפלות, הן אף עלולות להסב להם נזק בלתי הפיך; ומשכך, יש מקום להתערב בהן. ואולם, גם לאחר שתינתן חוו"ד המומחה מטעם ביהמ"ש (שתוכנה עדיין אינו ברור וידוע), יעמדו לרשות העותרים מספר דרכים שבאמצעותן יוכלו להשיג על ממצאי המומחה – אם ימצאו לנכון. בכלל זה יוכלו העותרים להגיש שאלות הבהרה ולבקש עריכת חקירה נגדית. מבלי לקבוע מסמרות – דומה כי במסגרת אמצעים אלה, יוכלו העותרים להפנות למומחה שאלות המבוססות על חומרים שונים ולבקש את התייחסותו אליהם.

יתרה מכך, וזה העיקר, במידת הצורך יוכלו העותרים להעלות טענות ביחס למשמעות ולמשקל שיינתן לחוו"ד המומחה במסגרת ערעור על פסק הדין הסופי. כאמור, האפשרות לעשות כן היא אחד הטעמים בשלהם נקבע כי אין מקום לאפשר הגשת בר"ע ביחס לחלק מהחלטות הביניים שניתנות ע"י ביהמ"ש.

בנסיבות אלה, לא נמצא כי עניינם של העותרים נמנה עם אותם מקרים חריגים בהם בג"ץ יתערב בהחלטות המצויות בשיקול דעת הערכאה הדיונית הדנה בהליך אזרחי. זאת – גם בהנחה שאכן מדובר בסוגיה שתקסד"א קובעות לגביה כי אין לאפשר לתקוף אותה במהלך הדיון באמצעות בר"ע. למעלה מן הצורך יצוין כי ספק רב אם החלטה בעניין החומר שיונח לפני מומחה שמונה מטעם ביהמ"ש היא מסוג ההחלטות הנכללות בגדרי הצו, באופן השולל את קיומו של סעד חלופי.

פסק-דין

השופטת רות רונן:

העתירה שלפנינו מופנית כנגד החלטותיו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מימים 3.8.2026 ו-4.8.2026 בת"א [49195-08-24](#) [נבו], בגדרן נקבעו הוראות באשר לחומרים שיועמדו לעיונו של המומחה מטעם בית המשפט, שמונה בתביעה אזרחית המתנהלת בין העותרים לבין המשיבה 3.

רקע

1. העותרים הם בעלי זכויות במקרקעין בתל אביב עליהם בנוי בניין מגורים. בשנת 2018 נחתם בין העותרים לבין המשיבה 3 הסכם קומבינציה (להלן: **ההסכם**). על רקע מחלוקת בין הצדדים בנוגע להסכם,

הודיעו העותרים על ביטולו, ואף הגישו תביעה כנגד המשיבה 3 בה עתרו לפיצויים בגין נזקים שנגרמו להם לכאורה בשל הפרת ההסכם. תביעה זו נדחתה, תוך שנקבע כי ביטול ההסכם על ידי העותרים נעשה שלא כדין (ראו: [ת"א \(מחוזי ת"א\) 18001-11-21 מ.ו. השקעות בע"מ נ' פגסוס החזקות בע"מ](#) [נבו] (5.9.2023)). ערעור על פסק דין זה תלוי ועומד בפני בית משפט זה.

2. ביום 20.8.2024 הגישה המשיבה 3 תביעה נגד העותרים על סך 10 מיליון ש"ח, בגין אובדן רווחים שלטענתה נגרם לה עקב ביטול ההסכם על ידי העותרים ([ת"א 49195-08-24](#) [נבו]). לשם ביסוס שיעור הנזק הנטען, צירפה המשיבה 3 לכתב התביעה חוות דעת כלכלית, הנשענת על חוות דעת שמאית. מנגד, צירפו העותרים לכתב ההגנה חוות דעת שמאית מטעמם, המעריכה את הנזק בסך של כ-4.3 מיליון ש"ח בלבד.

3. בשלב זה, זה הועברה התביעה בין הצדדים להליך גישור, שבמסגרתו התעורר הצורך לבחון את המחלוקת הכספית ביניהם. לשם כך, הגישו העותרים חוות דעת כלכלית מטעמם, לצד חוות הדעת השמאית שצורפה כאמור לכתב ההגנה. העותרים הבהירו כי ההבדל בין שתי חוות הדעת נעוץ בכך שבעוד שחוות הדעת השמאית בוחנת את שיעור הנזק הנטען בהתאם לשיטת החישוב שהציגה המשיבה 3, חוות הדעת הכלכלית שהוגשה במסגרת הליך הגישור בוחנת את הנזק הנטען על פי מתודולוגיה אחרת, השונה מזו שעליה נסמכת המשיבה 3.

4. משהליך הגישור בין הצדדים לא הבשיל לכדי הסכמות, שבה התביעה להתברר בפני בית המשפט המחוזי. חוות הדעת הכלכלית מטעם העותרים, אשר הוגשה במסגרת הליך הגישור, הוגשה אף לתיק בית המשפט. ביום 3.8.2026, בהתאם להסכמת הצדדים, הורה בית המשפט על מינוי מומחה מטעמו לצורך מתן חוות דעת בשאלת הפסד הרווחים שלטענת המשיבה 3 נגרם לה עקב ביטול ההסכם. באותה החלטה נקבע כי למומחה יועברו כתבי הטענות מטעם הצדדים, ובכלל זה חוות הדעת הכלכלית מטעם המשיבה 3 וחוות הדעת השמאית מטעם העותרים. עם זאת, חוות הדעת הכלכלית שהוכנה מטעם העותרים במסגרת הליך הגישור לא נכללה בין החומרים שיועברו לעיונו של המומחה.

5. ביום 4.8.2026 הגישו העותרים בקשה להבהרת ההחלטה מיום 3.8.2026, כך שייקבע כי המומחה שמונה יעיין גם בחוות הדעת הכלכלית מטעמם. בקשה זו נדחתה באותו היום, תוך שנקבע כי **"חוות הדעת הכלכלית אינה מתייחסת לנזק שתבעו התובעים אלא למה שחושב אותו מומחה כי ראוי שיהיה הפיצוי. אין זה הסעד שהתבקש על ידי התובעת ובית המשפט אינו בוחן סעד זה"**. בהחלטות אלו עוסקת העתירה שלפנינו.

6. בפתח העתירה הבהירו העותרים כי בחרו להגיש את עתירתם לבית משפט זה בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, ולא להגיש בקשת רשות ערעור על ההחלטות מימים 3.8.2026 ו-4.8.2026, שכן לשיטתם החלטות אלה באות בגדרם של [סעיפים 5\(1\) ו-6\(1\)](#) [לצו בתי המשפט \(סוגי החלטות שלא תינתן](#)

[בהן רשות ערעור](#)), התשס"ט-2009 (להלן: **הצו**). לטענתם, משעה שבהתאם להוראות הצו הם אינם רשאים להגיש בקשת רשות ערעור על החלטות בית המשפט המחוזי, ובהיעדר סעד חלופי אחר – המסלול האפשרי היחיד לתקיפת ההחלטות הוא באמצעות הגשת עתירה לבית משפט זה בשבתו כבית משפט גבוה לצדק.

לגופם של דברים, טענו העותרים כי החלטת בית המשפט שלא לאפשר למומחה לעיין בחוות הדעת הכלכלית מטעמים יוצרת אפליה פסולה בין בעלי הדין. לטענתם, משמעות הדבר היא כי בירור המחלוקת יתמקד בשאלת שיעור הנזק בלבד, ולא בשאלת עצם קיומו של נזק (חוות הדעת הכלכלית מטעמים מבססת, לשיטתם, את הטענה כי כלל אין מקום לפסיקת פיצויים בעניין). משכך, נטען כי מדובר בסוגיה מהותית לתביעה; וכי חשיפת המומחה לחוות דעת מטעם צד אחד בלבד – עולה כדי פגם מהותי היורד לשורשו של ההליך, המצדיק התערבות של בית משפט זה.

להשלמת התמונה יצוין כי לצד העתירה הוגשה בקשה לצו ביניים, בה התבקשנו להורות כי המומחה לא יתחיל בעבודתו טרם הכרעה בעתירה דנן, וזאת כדי למנוע "קיבוע תוצאותיה של האפליה הפסולה שנקבעה בהחלטות מושא העתירה".

דיון והכרעה

7. לאחר עיון בעתירה על נספחיה הגענו למסקנה כי דינה להידחות, אף ללא צורך בתגובה.
 8. אף אם נצא מנקודת ההנחה אותה הניחו העותרים, כי לא עומד להם סעד חלופי לתקיפת ההחלטות (באמצעות הגשת בקשת רשות ערעור), דין העתירה להידחות.
- כלל ידוע הוא שבית משפט זה בשבתו כבית משפט גבוה לצדק אינו יושב כערכאת ערעור על החלטות שיפוטיות שניתנות בערכאות דיוניות. משכך, נפסק לא אחת כי ככלל אין לאפשר ערעור על החלטות ביניים שאינה ניתנת להשגה באמצעות עתירה לבית משפט זה ([בג"ץ 3153/24 אלוף \(מיל'\)](#) **יעקב לפידות נ' הממונה על תשלום הגמלאות בצבא ההגנה לישראל**, פסקה 7 [נבן] 18.4.2024); [בג"ץ 5532/18 זכריה אדם מוחמד תארוך ו-73 אח' נ' מדינת ישראל משרד המשפטים בית הדין לעררים](#), פסקה 13 [נבן] 5.9.2018); [בג"ץ 1693/24 פלונית נ' בית המשפט לענייני משפחה ביושבו כבית המשפט לנוער בפתח תקווה](#), פסקה 4 [נבן] 31.3.2024); [בג"ץ 3233/12 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה](#), פסקה 4 [נבן] 28.4.2013)).

כן נקבע כי התערבות של בית משפט זה תיעשה במקרים חריגים ביותר, בהם ההחלטה ניתנה בחוסר סמכות או שהיא לוקה בשרירות קיצונית ([בג"ץ 1894/21 אבינו יעקב נ' השופט עופר גרוסקופף](#),

פסקה 6 [נבן] (21.3.2021); [בג"ץ 4497/21](#) שטיינברגר נ' בית משפט מחוזי מרכז-לוד, פסקה 5 [נבן] (22.7.2021); [בג"ץ 4012/21](#) עו"ד עמוס גבעון נ' השופט גלעד הס, פסקה 8 [נבן] (21.6.2021); [בג"ץ 10539/08 פלוני נ' יו"ר ראש הוצאה לפועל בטבריה](#), פסקה ו' [נבן] (26.1.2009). כאמור לעיל, לאחר עיון בעתירה – לא מצאנו כי עניינם של העותרים בא בגדר מקרים חריגים אלה.

יודגש כי הקביעה בתקנות סדר הדין האזרחי ביחס להחלטות שלא ניתן להגיש עליהן בקשת רשות ערעור, נובעת מההנחה כי אין מקום לעצור את הדיון לצורך בירור של ערכאת הערעור בסוגיה. זאת שכן מדובר בנושאים שניתן יהיה להעלותם לפני ערכאת הערעור – ככל שיהיה בכך צורך – במסגרת ערעור על פסק הדין ([רע"א 6801/15 יעקב ברנשטיין נ' נכסים ח.ו.מ.ג. בע"מ](#), פסקאות 14-15 [נבן] (24.7.2016); [רע"א 3783/13 אי די בי חברה לפתוח בע"מ נ' יעל כבירי שמייע](#), פסקה 9 [נבן] (5.6.2013); [רע"א 290/15 ברנד פור יו בע"מ נ' רמי לוי שיווק השקמה בע"מ](#), פסקאות 8-9 [נבן] (8.12.2015)). אין מקום כמובן לאפשר לעותרים – או לבעלי דין אחרים – "לעקוף" את הקביעה הזו באמצעות פניה לבית המשפט הגבוה לצדק, במקרים בהם אין מדובר בהחלטה שהתקבלה בחוסר סמכות או בשירות קיצונית.

9. החלטות בית המשפט המחוזי בענייננו ניתנו בהתאם לסמכותו לפי [סעיף 88 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018](#). מדובר בהחלטות הנטועות כולן בנסיבות הקונקרטיות של המקרה, ואשר עוסקות בתחום בו שיקול הדעת הנתון לערכאה הדינית הוא רחב ביותר ([רע"א 864/24 חב' דרך נכסי החצב בע"מ נ' חב' נוף הארץ יזום ובניו בע"מ](#), פסקה 5 [נבן] (1.2.2024); [רע"א 5037/23 מזרחי נ' מועלם](#), פסקה 15 [נבן] (4.9.2023); [רע"א 7459/22 שירותי בריאות כללית נ' פלוני](#), פסקה 4 [נבן] (5.12.2022)).

10. אכן, העותרים טענו כי מעבר לכך שהחלטות בית המשפט המחוזי בעניין החומר שיובא לעיונו של המומחה הן מפלות, הן אף עלולות להסב להם נזק בלתי הפיך; ומשכך, יש מקום להתערב בהחלטותיו. ואולם, גם לאחר שתינתן חוות דעתו של המומחה מטעם בית המשפט (שתוכנה עדיין אינו ברור וידוע), יעמדו לרשות העותרים מספר דרכים שבאמצעותן יוכלו להשיג על ממצאיו של המומחה – אם ימצאו לנכון. בכלל זה יוכלו העותרים להגיש שאלות הבהרה ולבקש עריכת חקירה נגדית. מבלי לקבוע מסמרות – דומה כי במסגרת אמצעים אלה, יוכלו העותרים להפנות למומחה שאלות המבוססות על חומרים שונים ולבקש את התייחסותו אליהם.

יתרה מכך וזה העיקר – במידת הצורך יוכלו העותרים להעלות טענות ביחס למשמעות ולמשקל שיינתן לחוות דעתו של המומחה במסגרת ערעור על פסק הדין הסופי (ראו: [ע"א 3056/99 שטרן נ' המרכז הרפואי על שם חיים שיבא](#), פ"ד נו(2) 948 936 (2002); [ע"א 544/10 פלונית נ' עיריית כפר קאסם](#) [נבן] (12.3.2013); [ע"א 5509/09 מסארוה נ' עזבון המנוח אברהמים חסן מסארוה](#), פסקה 14 [נבן]).

(23.2.2014)). כאמור – האפשרות לעשות כן היא אחד הטעמים בשלהם נקבע כי אין מקום ביחס לחלק מהחלטות הביניים שניתנות על ידי בית המשפט – לאפשר הגשת בקשת רשות ערעור.

11. בנסיבות אלה, לא מצאנו כי עניינם של העותרים נמנה עם אותם מקרים חריגים בהם בית משפט זה כבית משפט גבוה לצדק יתערב בהחלטות המצויות בשיקול דעת הערכאה הדיונית הדנה בהליך אזרחי. זאת – גם בהנחה שאכן מדובר בסוגיה שתקנות סדר הדין האזרחי קובעות לגביה כי אין לאפשר לתקוף אותה במהלך הדיון באמצעות בקשת רשות ערעור.

12. למעלה מן הצורך יצוין כי ספק רב אם החלטה בעניין החומר שיונח לפני מומחה שמונה מטעם בית המשפט היא מסוג ההחלטות הנכללות בגדרי הצו, באופן השולל את קיומו של סעד חלופי. עיון בהוראות הצו מלמד כי סוגיית החומרים שיונחו לפני מומחה מטעם בית המשפט אינה מוסדרת בו במפורש, והעותרים אף לא הפנו לפסיקה הקובעת כי ההחלטות נושא העתירה נכללת בגדרי הצו. משכך, נראה כי שאלת קיומו של סעד חלופי לעותרים טעונה בירור ואיננו מביעים לגביה כל עמדה.

סוף דבר: העתירה נדחית אפוא, ועמה גם הבקשה למתן צו ביניים. משלא התבקשה תגובה אין צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ח באלול התשפ"ו (10.9.2026).

נשיא	יצחק עמית	דוד מינץ	רות רונן
	שופט	שופטת	

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)